

Till Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: ju.da@regeringskansliet.se

Remiss av Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87) – JU 2025/01606

Inledning

Östersunds tingsrätt har tagit del av utredningens förslag och övervägt dessa främst med utgångspunkt i de intressen som domstolen har att beakta.

Tingsrätten instämmer i utgångspunkten att korruptionslagstiftningen ska vara modern och ändamålsenlig och tillstyrker i huvudsak de förslag som utredningen lägger fram.

Vad gäller den del av utredningen som avser ett utvidgat ansvar för missbruk i den offentliga anställningen, ett förtydligande av bestämmelsen om straffrihet för ringa tjänstefel samt en skärpt straffskala för tjänstefel vill tingsrätten emellertid särskilt framhålla följande.

Ett nytt straffansvar för missbruk av offentlig ställning

Enligt förslaget ska ett nytt brott avseende missbruk av offentlig ställning införas. I utredningen framhävs att även myndighetsinterna företeelser utan koppling till myndighetsutövning ska omfattas samt att ansvaret ska utökas att omfatta kommunalt lag- och domstolstrots. Tingsrätten ifrågasätter inte de behov som finns men konstaterar, i linje med det särskilda yttrandet, att den föreslagna bestämmelsens räckvidd är bred samt att det är svåröverblickbart vad som ska räknas till det straffbara området. För den enskilde är det svåröverblickbart vilken lagstiftning denne har att förhålla sig till samt vilken underlåtenhet som skulle medföra ansvar. Med bestämmelsens breda utformning ser tingsrätten en stor risk för tillämpningssvårigheter i straffbestämmelsens samtliga led. Rättstillämpningen riskerar därmed att bli spretig och oförutsägbar.

Med beaktande av det ovan anförda och med hänsyn till att bestämmelsen ska omfatta företeelser utan koppling till myndighetsutövning behöver bestämmelsens utformning utredas ytterligare för en mer robust konsekvensanalys.

Bestämmelsen om straffrihet för ringa tjänstefel förtydligas

Enligt förslaget ska kodifiering av praxis ske avseende ringa tjänstefel med motiveringen att detta kommer resultera i tydliggörande angående vad som utgör ett straffbart tjänstefel. Tingsrätten ifrågasätter nödvändigheten av förtydligandet eftersom, såvitt framgår, inte någon förändring av det straffbara området eftersträvas och konstaterar att kodifieringen ändå kan innebära att färre fall kommer bedömas som ringa än enligt nuvarande rättstillämpning.

En skärpt straffskala för tjänstefel

Enligt förslaget ska straffskalan för tjänstefel skärpas så att den är i linje med straffskalorna för mutbrott. Tingsrätten har ingen erinran mot förslaget om skärpta straffskalor för tjänstefel och grovt tjänstefel i relation, men vill särskilt framhålla vikten av att böter alltjämt ska kunna väljas som påföljd för de oaktsamma brotten.

Vad gäller skrivningen i tredje stycket, gällande ringa brott i bestämmelsen om tjänstefel, *om gärningen med hänsyn till verksamhetens art, gärningsmannens ställning, skadan eller risken för skada, graden av oaktsamhet och övriga omständigheter är att anses som ringa, ska det inte dömas till ansvar*, gör tingsrätten följande notering. Eftersom det torde vara mycket sällsynt att ett uppsåtligt tjänstefel skulle kunna bedömas som ringa föreslår tingsrätten att endast oaktsamma tjänstefel framdeles ska kunna bedömas som sådana och föreslår i stället följande formulering: *om gärningen har begåtts av oaktsamhet samt gärningen med hänsyn till verksamhetens art, gärningsmannens ställning, skadan eller risken för skada, graden av oaktsamhet och övriga omständigheter är att anse som ringa, ska det inte dömas till ansvar*.

I detta yttrande har lagmannen Anders Erlman och rådmannen Anna Zilla deltagit. Föredragande har varit tingsfiskalen Amanda Persson.